

STICHTING WINGS TO VICTORY

AIRWAR MUSEUM / AIRMEN MEMORIAL ZEELAND

Crash No 575

Fokker S-IX 31

10-05-1940

Vliegveld Haamstede

De verrassingsaanval op het vliegpark Haamstede.

Ook hier was de hoogste graad van paraatheid van toepassing voor de 210 man sterke 3de. Bewakingscompagnie onder kapitein Dijksterhuis alsmede het aanwezige detachement van de vliegschool te Haamstede en de 162ste.Batterij Luchtafweer.

Kapitein Dijksterhuis had zijn compagnie opgesplitst in drie zware mitrailleuropstellingen met elk 12 man en acht lichte mitrailleurstellingen met elk 8 manschappen, waarmee vuur op het gehele vliegveld kon worden afgegeven. Uit de overgebleven troepen had hij twee pelotons infanteristen gevormd, die zonodig als stoottroep dienden op te treden.

De luchtdoelbatterij – drie stukken Bofor van 4 cm – bevond zich in kuilen langs het vliegpark en was volledig bezet. De manschappen van de vliegschool bevonden zich volledig gekleed en bewapend in de barakken. Het vliegveld en de aanliggende terreinen, die werden versperd door gevorderde auto's, boerenwagens, betonnen blokken en palen, stonden 19 vliegtuigen verspreid opgesteld waarvan vijf in gecamoufleerde loodsen. Zeven toestellen bevonden zich in de grote hangar.

Alles bij elkaar opgeteld werden de gebeurtenissen door 510 man parate troepen afgewacht.

Vrijwel geen verweer tegen de Bf 110's.

Na tal van meldingen van de luchtwachtposten te hebben genoteerd omtrent vliegbewegingen van oost naar west, kreeg de 162ste.Batterij tegen 0350 uur een eerste gelegenheid om het vuur te openen.

Nauwelijks een half uur later – om 0414 uur – vielen bij verrassing twaalf uit noordelijke richting komende en zeer laag vliegende Bf 110's van de Stabsschwarm en 3./ZG 1 het vliegpark aan, dat zij met hun boordwapens van alle kanten onder vuur namen. De grote hangar werd als eerste beschoten en direct daarna de gevechtsoopstellingen en de verspreid opgestelde vliegtuigen. De aanvallen duurden ongeveer een kwartier en even onverwachts als ze waren gekomen, waren ze ook weer verdwenen.

Vanwege haar ongunstige opstelling had de 162ste.batterij geen mogelijkheden om de laagvliegende Messerschmitt's onder vuur te nemen; een situatie, die ook van toepassing was op de zware mitrailleurs van de bewakingscompagnie.

Zodoende bestond de enige vorm van afweer uit machteloos geweervuur van infanteristen en manschappen van de vliegschool. Het gemis aan goed opgestelde lichte luchtafweer en luchtdoelmitrailleurs deed zich nu wel zwaar gelden!

Successen voor Stab/- en 3./ZG 1.

Soldaat Leendert Bakker van de Luchtwachtdienst bleek zeer ernstig te zijn verwond en overleed nog dezelfde morgen in het ziekenhuis te Noordgouwe.

De stenen hangar was op ontelbare plaatsen getroffen en zes van de zeven in de hangar staande vliegtuigen werden in meer of mindere mate beschadigd. Naar verluid ging het hierbij om twee Koolhoven FK-56's, drie Fokker C-V's en één Koolhoven FK-51.

Van de buiten het vliegpark opgestelde toestellen werden twee Koolhoven FK-51's, één Fokker C-V en de Fokker F-VIIA-3M "802" in brand geschoten. De Fokker C-IX "662" en de Fokker S-IX "31" werden zwaar beschadigd.

Na deze aanvallen werd door kapitein Berdenis van Berlekom een inspectie uitgevoerd waarna melding werd gemaakt van de aanvallen aan de Commandant van het Depot Luchtstrijdkrachten.

Na overleg werd besloten om de vliegparkbezetting – 3de.compagnie en de luchtafweer – nabij het vliegpark te handhaven ter verdediging tegen mogelijke luchtlandingen. Daarnaast werden uit het detachement Haamstede van de Vliegschool – in totaal 219 manschappen – een vijftal stootgroepen gevormd, welke tussen Haamstede en Renesse in stelling werden gebracht. De lucht doelbatterij werd op aanwijzingen van de vliegparkcommandant verplaatst naar haar oude opstelling. Deze bevond zich nu (weer) onder het loofhout op 750 meter ten noordwesten van het landingsterrein.

Oorlogsdagboek 162ste. Batterij Luchtafweer.

2Lt. A.Schouten.

De batterij werd bij aankomst op 10 april te Haamstede gesteld onder commando van de Commandant Vliegpark, de reserve kapitein Ir.Berdenis van Berlekom.

Eind april komen alle troepen van Haamstede onder commando van de overste der Mariniers Baron van Hemert tot Dingshof. Deze gelast op 4 mei een stelling verandering naar het weiland tussen het KLM gebouw en de grote vliegloods.

10 mei

Daags tevoren bericht van Commandant Vliegpark: “van 0300 tot 0900 volledige strijdvaardigheid”

Omstreeks 0315 uur wordt een Duits vliegtuig – vliegend van west naar oost – zonder resultaat onder vuur genomen. Van ± 0345 tot ± 0430 een aanval van 12 Messerschmitt's op te korte afstand, waardoor hoeksnelheid te groot (geen verliezen). Te 0630 wordt het commando overgenomen door de commandant van de 3de.Compagnie Bewakingstroepen, de kapitein Dijksterhuis. Deze verleent mij machtiging om naar mijn oorspronkelijke opstellingsplaats terug te keren.

Verder rustige dag, alles passeert buiten 6000 meter.

De laatste Luftwaffe raid van deze dag.

Auszug aus der Lagemeldung vom 10.05.1940

Um 20 Uhr Angriff der III./LG 1 mit 12 Ju 88 und der II./KG 27 mit 5 He 111 auf Ausladungen Schiffe und Hafenanlagen Vlissingen.

Ein Tankfampfer, zwei 5-6000 brt große Transportschiffe, zwei Züge am Kai sowie Betriebsstofftanks und Tanklager im Petroleumhafen wurden getroffen und Tankerexplosion beobachtet.

Fokker S-IX 31

De Fokker S-IX werd door de Nederlandse luchtmacht als lesvliegtuigen gebruikt.

De LVA toestellen ontvingen de registratie 31 tm 50.

De 50 werd niet meer voor de Duitse inval geleverd en de 39 werd bij een ongeval vernield.

Behalve de 13 stonden alle toestellen bij de vliegschool op Souburg tijdens de Duitse inval.

Toen het duidelijk werd dat Nederland moest capituleren hebben alle toestellen de wijk naar Frankrijk (Caen) genomen.

In de vroege morgen van de 10de mei 1940 werd de Fokker S-IX met de registratie 31, die op het veld stond, vernietigd.

Deze toestellen maakten deel uit van de vliegschool welke behoorde tot 3^e Luchtvaartregiment, Elementaire vliegopleiding en was gevestigd op vliegveld Souburg.

Geraadpleegde bronnen:

Archief Schouwen Duiveland
Berdens van Berlekom
C.J. Boot
J.P.C. Boot
Hoebeke
B. Hummel
K.W. Jonker
C.C. Kuiper
LVA-NL
Luftwaffe Forum
De Meester